

Pokyny pre prípravu súťažiacich kategórií C, D, E, F

Podľa čl.12/od. 4 Organizačného poriadku DO bude vedomostný test tvorený úlohami v troch blokoch:

1. úlohy z vybraného monotematického celku: SK DO pre 12. ročník DO v školskom roku 2019/20 vybrala tému **Milan Rastislav Štefánik – politik, vojak, vedec** pre kategórie E, F a tému **Česi a Slováci v období prvej svetovej vojny** (udalosti a osobnosti, ktoré prispeli k vzniku Československa s dôrazom na osobnosť M. R. Štefánika) pre kategórie C, D.

Dôvodom výberu tém sú výročia spojené s touto významnou osobnosťou v našich národných dejinách - 4. mája 2019 100 rokov od tragickej smrti M. R. Štefánika neďaleko Ivanka pri Dunaji a 21. júla 2020 140. výročie jeho narodenia v Košariskách pri Brezovej pod Bradlom. Rok 2019 bol vládou Slovenskej republiky vyhlásený za „Rok M. R. Štefánika“.

Okrem tradičných zdrojov: učebnica **Dejepis pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, s. 18-19** pre kategórie E, F a učebnica **Dejepis pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, s. 16-21** pre kategórie C, D sa pri príprave žiakov odporúčajú nasledovné knižné publikácie:

Od roku 1989 vyšlo v tlačenej podobe množstvo monografií, zborníkov, beletristických diel, ktoré sa venujú životu, štúdiu, práci, vojenskej a politickej činnosti M. R. Štefánika. S dostupnosťou jednotlivých titulov v slovenských knižniciach je to rôzne. Preto odporúčame pre prípravu tie, ktoré na jednej strane chronologicky a vecne charakterizujú Štefánikov životopis a na strane druhej boli vydané vo vyšších nákladoch:

a) ktg. E, F:

- **Juriček, Ján: Milan Rastislav Štefánik.** Q 111, Bratislava 2006. 4. vydanie. 168 s. ISBN 978-80-89092-29-1 alebo Mladé letá, Bratislava 1990. 3. vydanie. 175 s. ISBN 80-86-00276-2.

b) ktg. C, D:

- **Kováč, Dušan a kol.: Kronika Slovenska 2. 20. storočie.** Fortuna Print a.s., Bratislava 1999, s. 58-97. ISBN 80-888980-08-9.

- **Štvrtecký, Štefan: Naš Milan Rastislav Štefánik.** Smena, Bratislava 1990. 305 s. ISBN 80-221-0103-6.

Vybrané monografie by mali byť dostupné v školských alebo obecných (mestských, okresných) knižniciach. Žiakom sa odporúča prečítať uvedené publikácie, získaný prehľad určite využijú pri vypracovaní úloh.

2. úlohy z príslušného učiva ročníka:

V školskom roku 2019/2020 sa žiaci 6., 7., 8. a 9. ročníka (1., 2., 3. a 4. ročník OG) riadia inovovaným ŠVP (v inovovanom ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom sú menšie rozdiely v porovnaní s inovovaným ŠVP pre základné školy, úlohy pre tieto ročníky však budú vychádzať z plánu pre ZŠ).

Úlohy pre kategórie C, D, E a F budú pripravené z predpísaných tematických celkov:

ktg. F

pre okresné kolo: Obrazy pravekého sveta (učebnica **Dejepis pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom**, SPN, Bratislava 2011, ISBN 978-80-10-01872-7, s. 4-18);

Obrazy starovekého sveta – Staroveký Orient a Staroveké Grécko (učebnica, s. 19-38)

ktg. E

pre okresné kolo: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (učebnica **Dejepis pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom**, SPN, Bratislava 2011, ISBN 978-80-10-02061-4, s. 8-21);

Slovensko v Uhorskom kráľovstve (učebnica, s. 22-48)

pre krajské kolo: plus Obrazy novovekého sveta (učebnica, s. 49-77)

ktg. D

pre okresné kolo: Osvietenský absolutizmus Márie Terézie a Jozefa II. (učebnica **Dejepis pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom**, SPN, Bratislava 2011, ISBN 978-80-10-02061-4, s. 90-98)

Na ceste k moderným národom (učebnica **Dejepis pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom**, vydavateľstvo Matice slovenskej, Martin 2011, ISBN 978-80-8115-043-2, s. 6-35);

Moderný slovenský národ (učebnica, s. 36-51)

pre krajské kolo: plus Slováci v Habsburskej monarchii a v Rakúsko-Uhorsku v rokoch 1848 až 1914 (učebnica, s. 52-71)

pre slovenské kolo: plus Predvečer prvej svetovej vojny (učebnica, s. 72-75)

ktg. C

pre okresné kolo: Prvá svetová vojna (učebnica **Pátrame po minulosti. Dejepis pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom**, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2012, ISBN 978-80-8120-189-9, s. 10-15, 22-27)

Medzivojnová Európa (učebnica, s. 28-65)

pre krajské kolo: plus Druhá svetová vojna (učebnica, s. 66-85)

pre slovenské kolo: plus Svet a Československo po druhej svetovej vojne (učebnica, s. 86-127)

Podľa ustanovenia čl. 6/od. 1c Organizačného poriadku Dejepisnej olympiády **môžu** byť v zadaniach použité úlohy z učív predchádzajúcich ročníkov, ale iba ako súčasť zadaní z učiva príslušného ročníka (ak bude možné využiť historické súvislosti).

3. úlohy z regionálnej histórie: vypracujú ich príslušné komisie DO na okresnej a krajskej úrovni. SK DO odporúča komisiám, aby pripravili úlohy o významných osobnostiach, pamiatkach a historických udalostiach v regióne. Krajské komisie DO vytvoria úlohy, v ktorých budú primerane zastúpené všetky oblasti kraja.

SK DO